

Việt Nam - Myanmar kêu gọi giải quyết hòa bình tranh chấp biển; Việt Nam yêu cầu Đài Loan không tái diễn xâm phạm chủ quyền; Philippines cáo buộc Trung Quốc cấm còi trên cồn cát ở Trường Sa; Mỹ tiếp tục hoạt động FONOP sau các vụ đâm va tàu chiến và tàu chiên.

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 21/8 đến 27/8/2017)

- Việt Nam - Myanmar kêu gọi giải quyết hòa bình tranh chấp biển
- Việt Nam yêu cầu Đài Loan không tái diễn xâm phạm chủ quyền
- Philippines cho hay Trung Quốc theo dõi đảo của nước này
- Philippines cáo buộc Trung Quốc cấm còi trên cồn cát ở Trường Sa
- Mỹ tiếp tục hoạt động FONOP sau các vụ đâm va tàu chiến
- Malaysia tăng cường nỗ lực hiện đại hóa hải quân
- Indonesia tăng cường sức mạnh không quân

Tình thái của các quốc gia

+ Việt Nam:

Việt Nam yêu cầu Đài Loan không tái diễn hành động xâm phạm chủ quyền. Về việc Đài Loan diễn tập bắn đạn thật ở đảo Ba Bình, quần đảo Trường Sa, Ngoại Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Thu Hằng ngày 24/8 nêu rõ: “Việt Nam có đầy đủ căn cứ pháp lý và bằng chứng lịch sử khẳng định chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Việc Đài Loan nhiều lần tổ chức diễn tập bắn đạn thật ở vùng biển xung quanh đảo Ba Bình thuộc quần đảo Trường Sa của Việt Nam là hành động xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền lãnh thổ của Việt Nam đối với quần đảo này, đe dọa hòa bình, ổn định, an toàn, an ninh hàng hải, gây căng thẳng và làm phức tạp tình hình ở Biển Ông.”

+ Philippines:

Tổng thống Duterte khẳng định không đi đầu với Trung Quốc trên biển.

Trước cáo buộc của

Thẩm phán Tòa án Tối cao Antonio Carpio

ở Trung Quốc đang kiểm soát, thậm chí là xâm phạm Sandy Cay, cồn cát nằm cách Thới Khổng 2,5 dặm, Tổng thống Duterte hôm 21/8 cho biết với sự Trung Quốc tại Philippines đã cam kết Trung Quốc không có kế hoạch xâm chiếm hay xây dựng các công trình tại Sandy Cay. Ông Duterte cũng nhấn mạnh Philippines không

đi đầu trong cuộc chiến với Trung Quốc.

Quan chức Philippines cho hay Trung Quốc theo dõi đ ủa của n ớc này. Hai quan chức an ninh gi ầu tên của Philippines hôm 22/8 cho hay một nhóm tàu Trung Quốc gồm ba tàu hải quân, một tàu hải cảnh và 10 tàu đánh cá đã b ết đ ầu theo dõi Sandy Cay vào ngày 12 tháng 8 sau khi quan sát một nhóm ngư dân Philippines ở bãi cát này. Thậm chí khi nh ờng ngư dân Philippines rời đi thì tàu Trung Quốc vẫn ở lại. Theo hai số quan trên, chỉ có Bộ Ngoại giao mới đ ược phép thảo luận công khai các vấn đề liên quan đ ến tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc.

Philippines cáo bu Trung Quốc c ắm c trên c ần cát ở Tr ờng Sa. Ngh sĩ đ ờng đ ời Lopez Gary Alejano hôm 22/8 cho hay, “Theo ngu ờn tin tôi có đ ược, Trung Quốc c ắm c ết c ả b ờng thép với chi ều cao 3m trên c ần cá n ằm cách đ ều Loi Ta (Philippines gọi là Kota) kho ờng 7 hải lý về phía đ ờng Bắc. C ết c ả đ ược phát hi ờn vào kho ờng tu ờn th ứ ba của tháng 7 n ăm 2017.” Theo ông Alejano, ho ột đ ờng xâm l ờn trên bi ờn của Trung Quốc vẫn tiếp tục trong bối cảnh quan hệ Philippines-Trung Quốc đang c ởi thi ờn.

Tr ờc thông tin này

, Ng ời Phát ngôn Ph ờ T ờng th ờng Ernesto Abella hôm 24/8 cho hay, “Theo ngu ờn tin đáng tin c ờy, hi ờn không có lá c ả nào ở đó.”

Philippines tiếp nh ờn hệ thống ra-đa TARS của M . Ng ời Phát ngôn hải quân Philippines Lued Lincuna cho bi ết M đã chuy ờn hệ thống ra-đa TARS cho Philippines t ừ tháng 7 và l ờ bàn giao chính thức đ ược t ừ ch ức vào ngày 22/8 t ừ trung tâm Ch ờ huy Giáo đ ức và Hu ờn luy ờn Hải quân Philippines t ừ San Antonio. TARS là hệ thống ra-đa gắn vào khinh khí c ầu đ ược M sử d ờng đ ể giám sát các khu vực biên gi ới. Việc tiếp nh ờn TARS giúp hải quân Philippines t ờng c ờng n ờng l ờc giám sát trên bi ờn và trên không.

Tr ờc đó vào tháng 7

, Philippines đã nh ờn 2 máy bay tu ờn tra Cessna C-208B Grand Caravan của M và biên ch ờ cho c ần c ả không quân Edwin Andrews ở thành ph ờ Zamboanga miền nam Philippines

+ Malaysia:

Malaysia t ờng c ờng n ờ l ờc hi ờn đ ời hóa hải quân. Ngày 24/8, Hải quân Malaysia hệ thống tàu chi

Quần đầu ven biển đầu tiên theo hợp đồng trị giá 2 tỷ USD được ký vào năm 2011. Tàu Maharaja Lela 3.100 tấn, dựa theo thiết kế của tàu Gowind 2500 của Pháp, được trang bị nhiều hệ thống vũ khí hiện đại. Tàu Maharaja Lela do công ty đóng tàu Lumut, Malaysia chế tạo và dự kiến bắt đầu hoạt động vào nửa đầu năm 2019.

+ Indonesia:

Indonesia tăng cường sức mạnh không quân. Indonesia thông báo nước này sẽ dùng tiền và hàng hóa để trao đổi mua 11 máy bay chiến đấu Sukhoi 35 của Nga, trị giá 1,14 tỷ USD. Trong một tuyên bố chung với Bộ trưởng Quốc phòng Indonesia Ryamizard Ryacudu, Bộ trưởng Thông tin nước này Enggartiasto Lukita cho biết những chi tiết về chủng loại và số lượng hàng hóa dùng để trao đổi "vẫn còn đang trong quá trình đàm phán." Dự kiến, các máy bay này sẽ được chuyển giao trong nhiều giai đoạn trong vòng hai năm.

+ M:

M tiếp tục hoạt động FONOP sau các vụ đâm va tàu chiến. Phát biểu tại cuộc họp báo ở Kuala Lumpur, Malaysia hôm 25/8, Chỉ huy Lực lượng không quân M Thái Bình Dương, Trung O'Shaughnessy khẳng định: "Các hoạt động tự do hàng hải sẽ không giảm bớt sau khi xảy ra những vụ tai nạn gần đây của hải quân M ở châu Á-Thái Bình Dương. Chúng tôi chắc chắn sẽ tiếp tục các hoạt động hàng hải và hàng không ở bất cứ nơi nào luật pháp quốc tế cho phép." Trước đó,

tàu M USS John S. McCain

đã va chạm với một tàu hàng Alnic MC cũng đang lưu thông ở phía đông của eo biển Malacca gần Singapore. Đây là vụ tai nạn lớn thứ 4 của Hạm đội Thái Bình Dương M trong năm nay, dẫn đến một cuộc điều tra trong hạm đội và kế hoạch tìm kiếm các hoạt động để tập trung đảm bảo sự an toàn.

Quan hệ các nước

Úc - Việt Nam tăng cường hợp tác quốc phòng. Chiều 24/8, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Việt Nam Bùi Tiến Dũng Ngô Xuân Lịch đã hội đàm với Bộ trưởng Marise

Payne đang trong chuyến thăm chính thức Việt Nam từ ngày 24-25/8. Tại cuộc hội đàm, hai Bộ trưởng đánh giá quan hệ hợp tác quốc phòng hai bên mang tính thực chất, ổn định, bền vững, phù hợp với Bản ghi nhớ về hợp tác quốc phòng ký năm 2010. Hai bên nhất trí xem xét việc tiếp tục thỏa thuận chính sách quốc phòng cấp Thứ trưởng lên đầu tiên. Đây là chuyến thăm chính thức Việt Nam lần thứ 4 của Bộ trưởng Quốc phòng Úc kể từ khi hai nước chính thức thiết lập quan hệ quốc phòng vào năm 1999.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thăm chính thức Indonesia. Ngày 22/8, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã có chuyến thăm chính thức Cộng hòa Indonesia theo lời mời của Tổng thống Joko Widodo. Trong cuộc hội đàm giữa Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng thống Indonesia Joko Widodo

sáng 23/8

, hai nhà lãnh đạo tái khẳng định tầm quan trọng của việc duy trì hòa bình, ổn định trong khu vực, bảo đảm an toàn, tự do hàng hải và hàng không ở Biển Đông, giải quyết hòa bình các tranh chấp, tuân thủ luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982. Hai bên cam kết tích cực đẩy nhanh và sớm kết thúc đàm phán phân định vùng đặc quyền kinh tế, tiến tới giải pháp mang tính tổng thể, bao gồm cả xử lý những vấn đề liên quan đến tàu cá, ngư dân trên tinh thần nhân đạo.

Công trong sáng 23/8 tại Jakarta

, Trung tướng Nguyễn Quang Lâm, Tổng lãnh sự quán Việt Nam và Tổng lãnh sự quán Indonesia (BAKAMLA) Laksdya Tni Ari Soedewo hội đàm song phương. Hai bên nhận mạnh quan hệ đối tác Việt Nam-Indonesia phải phản ánh thực chất qua hợp tác giữa CSB hai bên, đặc biệt trong việc giám công thông tin khu vực biển Đông, vùng tiếp giáp với Bắc Natuna. Hai bên đã ký Ý định thư về tăng cường hợp tác giữa hai lực lượng cảnh sát biển.

Trong cuộc họp tại vãn không chính thức giữa Cảnh sát biển hai nước trước đó

, hai bên nhất trí sẽ tăng cường liên lạc và thiết lập địa chỉ liên lạc giữa 2 lực lượng; thông nhất sẽ dùng tiếng Anh khi liên lạc chính thức qua đàm thoại hoặc vãn bản; lên lịch thay phiên tiếp xúc hợp thông tin kể từ nay mỗi năm một lần tại Indonesia và Việt Nam.

Việt Nam - Myanmar kêu gọi giải quyết hòa bình tranh chấp biển . Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã có chuyến thăm Myanmar từ ngày 24-26/8/2017 theo lời mời của Tổng thống Myanmar Htin Kyaw. Tuyên bố chung sau chuyến thăm khẳng định hai bên "cam kết duy trì và thúc đẩy hòa bình, an ninh và ổn định ở khu vực, công nhận việc giải quyết các tranh chấp bằng biện pháp hòa bình, không sử dụng vũ lực hoặc đe dọa sử dụng vũ lực, tuân thủ các nguyên tắc đã được thừa nhận rộng rãi của luật pháp quốc tế. Hai bên tái khẳng định sẵn sàng hợp tác với việc triển khai đầy đủ và hiệu quả DOC ở Biển Đông và sớm đạt COC trên cơ sở khung COC đã nhất trí."

Phân tích và đánh giá

“ Chiến lược biên cương Trung Quốc: Quá trình thay đổi mang tính thể chế và chính sách biên ” của KIM, Hankwon

Với sự thay đổi chính sách, bài viết đưa ra ba giai đoạn: (i) đầu thập niên 80 với việc thúc đẩy chiến lược “Phòng thủ trên biên tế xa”, đánh dấu sự thay đổi từ duy trì chuẩn bị cho các chiến dịch gần biên sang các chiến dịch xa biên; (ii) giai đoạn 2000-2010. Năm 2003, Trung Quốc lên đầu tiên đề cập đến mục tiêu trở thành cường quốc biên trong “Kế hoạch khung phát triển kinh tế biên cương”. Năm 2004, Sách trắng quốc phòng khẳng định quân nhân này sẽ mở rộng phạm vi và quy mô các hoạt động phòng vệ ngoài biên. Năm 2012, khái niệm “cường quốc biên” lên đầu tiên được đưa vào Báo cáo Hội nghị 18 Đảng Cộng sản Trung Quốc do Chủ tịch Hồ Cẩm Đào trình bày. Tại thời điểm này, chính sách biên cương Trung Quốc được nâng tầm trở thành chiến lược quốc gia; (iii) giai đoạn Tập Cận Bình. Tại cuộc họp Bộ Chính trị Trung Quốc tháng 7/2013, Chủ tịch Tập Cận Bình đã phát biểu “Trung Quốc là cường quốc trên bộ và trên biển và có lợi ích chiến lược to lớn đối với các đối tượng”, phản ánh ý chí của nhà lãnh đạo Trung Quốc tiếp tục củng cố các chính sách biên. Trong diễn văn đầu năm 2017, Chủ tịch Tập Cận Bình nhấn mạnh Trung Quốc sẽ quyết tâm bảo vệ chủ quyền lãnh thổ và các quyền và lợi ích biên, đánh dấu lên đầu tiên Nhà lãnh đạo Trung Quốc công khai tuyên bố về hai khái niệm này trong diễn văn năm mới.

Với tác động đối với Hàn Quốc: (i) Trong bối cảnh tranh chấp M-Trung, Hàn Quốc cần thúc đẩy việc tháo gỡ các tranh chấp hàng hải giữa M và Trung Quốc, cần thể là các chiến dịch từ do hàng hải, trong khuôn khổ Liên hợp quốc, qua đó bảo đảm lập trường của Hàn Quốc với các tranh chấp trên Biển Đông phù hợp với quan điểm chung của cộng đồng quốc tế, thay vì phụ thuộc vào phía Washington và Bắc Kinh; (ii) Chiến lược biên cương chính quyền Tập Cận Bình dường như có sự gắn kết với sáng kiến Vành đai và Con đường. Do đó, thể chế kinh tế, Hàn Quốc cần tham gia sáng kiến này. Hàn Quốc có thể theo đuổi cách tiếp cận đa phương (hợp tác kinh tế Hàn-Trung-Triều hoặc Hàn-Nga-Triều) để kết nối với Con đường T-16 trên bộ nhằm thúc đẩy quan hệ liên Triều trong khi vẫn tuân thủ các nghị quyết của Văn phòng Bình Nhưỡng; (iii) Khi Bắc Kinh đang củng cố chính sách biên, Seoul không nên vội vã hoàn thành phân giới với Trung Quốc mà thay vào đó nên tập trung đàm phán với Hiệp định nghị cá Trung - Hàn và vấn đề tàu đánh cá trái phép của Trung Quốc trong vùng biển Hàn Quốc.

“ Châu Á đang chờ đợi gì ở nước Mỹ ” của Ravi Velloor

Có nhiều dấu hiệu cho thấy Mỹ không bỏ rời châu Á và khu vực này cần kiên nhẫn chờ đợi Mỹ.

Tuần này, tàu đổ bộ USS America của Mỹ đã cập cảng Căn cứ Hải quân Sepanggar ở Sabah, Malaysia. Với quân số khoảng 2.500 người, tàu USS đã sẵn sàng cho các hoạt động tại Biên Ông. Tàu USS có thể sẵn sàng triển khai lực lượng vào trang đổ bộ nếu cần. Tàu này có thể hỗ trợ 28 máy bay bao gồm máy bay Osprey và F-35.

Với việc Trung Quốc tuyên bố nước này có chủ quyền đối với hầu hết Biên Ông, Malaysia tuyên bố chủ quyền đối với một phần quần đảo Trường Sa giáp thềm lục địa với Sabah, việc tàu của Mỹ đóng tại Sabah dĩ nhiên được coi là một cách để trấn an Malaysia và lực lượng quân đội của nước này. Những động thái này cho thấy Lưu Nắm Góc đang phớt lờ Mỹ tại khu vực này trong khi chủ hiệu lệnh rõ ràng đến từ Washington.

Một bài báo của hãng tin AP cho biết những ngày đầu của Chính quyền Trump, Bộ trưởng Quốc phòng James Mattis và Tham mưu trưởng Nhà Trắng John Kelly - người phụ trách an ninh quốc gia trước đó - đã từng nhốt một trong hai số hồ buồm phi có một trong nước tại bất kỳ thời điểm nào. Điều này thể hiện phần nào đó về mức độ tin cậy của các cố vấn vào số khôn ngoan của ông Trump.

Sáu tháng cầm quyền đầu tiên của Chính quyền Trump đã trôi qua, cho thấy các chính sách liên quan tại châu Á, ngoài vấn đề Triều Tiên và cuộc chiến tranh mới với Trung Quốc, chủ yếu là giải pháp tình thế trong việc cố gắng duy trì một vị trí nhất định của Mỹ ở châu Á. Một số nhân vật trong Chính quyền Trump như Tổng trưởng cựu hầu Mattis, Ngoại trưởng Rex Tillerson, Cố vấn An ninh Quốc gia H.R. McMaster và ông Kelly có trách nhiệm giúp trấn an châu Á rằng Mỹ vẫn đóng vai trò quan trọng ở đây. Hai đầu năm nay, chính những nhân vật này đã thuyết phục Phó Tổng trưởng Mike Pence tham Hàn Quốc, Nhật Bản, Indonesia và Úc. Ông Pence đã làm tròn trách nhiệm, tham chí còn tham Ban thư ký ASEAN tại Jakarta để thông báo Tổng trưởng Trump sẽ tham dự 3 hội nghị thượng đỉnh liên quan tại châu Á vào cuối năm

nay. Cùng tháng đó, ông Mattis cũng thuyết phục ông Trump phê duyệt lịch cho hoạt động FONOP của Mỹ cho đến hết năm nay, vì vậy Lưu Nôm Góc sẽ không phải xin phép Nhà Trắng mỗi khi cần.

Đương nhiên đây là những động thái đáng hoan nghênh, nhưng như vậy vẫn chưa đủ. Việc Trung Quốc đe dọa Việt Nam gần đây cũng như liên quan đến Ấn Độ và Trung Quốc về tranh cãi tại Dolam tại khu vực ngã ba biên giới rất cần một tuyên bố hay một chính sách từ phía Mỹ. Một số khác cũng cho rằng hoạt động tuần tra FONOP của tàu USS John McCain hiện nay tại khu vực Á Vành Khăn cũng không mang tính rõ ràng để như hồi tháng 5 vừa qua.

Những người thuộc phe đảng Cộng hòa cũng thừa nhận rằng họ cần phải có nhiều hành động mạnh mẽ hơn tại châu Á. Một nguồn tin thân cận với đảng Cộng hòa cho biết ông Trump sẽ tập trung nhiều hơn vào khu vực Đông Nam Á và vấn đề này chắc chắn là thời gian.

[“ Quan hệ Ấn-Việt: Không chỉ là hợp đồng mua bán tên lửa BrahMos ”](#) của Harsh V Pant

Việt Nam ngày đã mua tên lửa Brahmos của Ấn Độ. Mặc dù không đi vào chi tiết cụ thể nhưng người phát ngôn Việt Nam đã nói rằng “Việc mua sắm các trang thiết bị quốc phòng của Việt Nam là phù hợp với chính sách quốc phòng hòa bình, tự vệ, là việc làm bình thường để bảo vệ đất nước”. Dù vậy phía Ấn Độ tuyên bố rằng các báo về thông tin này là “không chính xác”.

Việt Nam đang ngày trở thành trung tâm trong chính sách “Hành động phía Đông của Ấn Độ”. Chuyển tham của ông Modi tại Việt Nam năm 2016 là chuyển tham đầu tiên của một thế hệ thế hệ Ấn Độ tại Việt Nam. Dưới thời Modi, Ấn Độ không giới hạn mong muốn đóng vai trò quyết định hơn nữa trong khu vực Ấn Độ-Thái Bình Dương. Bản thân ông Modi cho rằng Ấn Độ có thể là điểm tựa cho hòa bình, thịnh vượng và ổn định tại châu Á tại châu Phi, tại Ấn Độ Dương tại Thái Bình Dương. Do vậy, tham vọng của Ấn Độ tại Việt Nam không có gì là ngẫu nhiên.

Ngoài thông tin về Brahmos, Ấn Độ cũng đang cung cấp gói tín dụng 100 triệu

USD mua sầm quc phòng và thng v đầu tiên đã đc thc hi là vic bán bìn tàu tu tra xa b cho Vit Nam. Htt đng này di ra vào thi điim M g b lnh c n bán v khí sát thng cho Vit Nam.

n mu n xây đng các m i quan h v i các quc gia nh Vit Nam đ gây áp l c lên Trung Qu c. n c ng đng h tr Vit Nam s a ch a và b o trì v khí. L c l ng v trang hai bên đã b t đ u h p tác trong các lnh v c nh công ngh thông tin, đào t o ngo i ng cho quân nhân Vit Nam. Có th th y n c n can đ vào Biên phòng thông qua Vit Nam: ký th a thu n gia h n, m r ng và khai thác đ u khí B Biên phòng và kh ng đ nh quy t đ nh c a mình b t ch p thách th c t Trung Qu c. i u này không ch th t ch t quan h h u ngh v i Vit Nam mà còn ph t l c nh báo t Trung Qu c. Hà N i đng ngày càng tr thành điim m u ch t trong hành đng h ng đng c a n . ó là lý do t i sao m t s ý ki n cho r ng Vit Nam là đ i tr ng v i Trung Qu c gi ng nh Pakistan v i n . N u Trung Qu c m r ng nh h ng Nam Á và n D ng thì n c ng làm t ng t i ô ng Á. N u Trung Qu c có th có đ i tác chi n l c v i Pakistan mà l đi quan ng i c a n thì n c ng có th phát tri n các m i quan h v i các quc gia nh Vit Nam.

Khng ho ng Doklam không th là bi n s quy t đ nh. Quy t đ nh c a n s p h i đ a trên nh ng u tiên an ninh và đ i ngo i dài h n c a mình.

“ M i quan h chi n l c Vit Nam-Indonesia ngày càng phát tri n ” c a Veeramalla Anjaiah

Hi n Vit Nam là đ i tác chi n l c duy nh t c a Indonesia trong khu v c ô ng Nam Á. T i sao ch là Vit Nam?

Indonesia coi Vit Nam là m t n c quan tr ng, đ ng vai trò quan tr ng mang t m chi n l c t i m n ng to l n i khu v c ô ng Nam Á. Trong l ch s , Vit Nam là n c duy nh t t i ô ng Nam Á đã đánh b i các th l c xâm l c hùng m nh và ngày nay, đng n i lên là m t điim đ n t i m n ng. V i dân s 95 tri u ng i, Vit Nam đ c bi t đ n là m t th tr ng m nh m và là m t trong nh ng n n kinh t có t c đ l n m nh nh t trên th gi i. Trong 10 n m qua, GDP c a Vit Nam đã t ng h n 2 l n và đ t t i ng ng k l c 202,61 t USD vào n m 2016 – đánh đ u m t b c t i n ngo n m c so v i con s 77,41 t USD c a n m 2007. V i kim ng ch xu t kh u sang M đ t m c 38,44 t USD trong n m ngo i, Vit Nam đã tr thành n c xu t

khẩu lớn nhất trong khối ASEAN sang thị trường M, vượt qua tất cả các nước trong khối gồm Indonesia, Singapore, Thái Lan và Malaysia.

Indonesia đang đặt mắt “niềm tin chiến lược” vào Việt Nam bởi tin tưởng vào vai trò của Việt Nam trong giới quy mô lớn và nền kinh tế đang phát triển. Mặt khác, Việt Nam cũng đang xem Indonesia là một đối tác quan trọng, có vai trò giữ vững sự thống nhất, trung lập trong khối ASEAN, cũng như duy trì hòa bình và an ninh tại khu vực Đông Nam Á.

Chuyến thăm Indonesia của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (diễn ra từ ngày 22-24/8) là một nỗ lực tăng cường mối quan hệ đối tác chiến lược giữa hai nước. Chuyến thăm lịch sử này không chỉ góp phần mở ra một chương mới trong mối quan hệ hữu nghị giữa Việt Nam và Indonesia, mà còn phản ánh các mối quan hệ chiến lược đang ngày càng lớn mạnh giữa “hai ngôi sao đang lên” trong khối ASEAN.

Cho đến nay, cả hai nước đã ký hơn 30 hiệp định trong nhiều lĩnh vực. Các nhà lãnh đạo và quan chức hai nước thường xuyên gặp gỡ tại hai diễn đàn quan trọng là Ủy ban Hợp tác và Khoa học và Công nghệ và Ủy ban Hợp tác Song phương.

Trên bình diện kinh tế, mối quan hệ cạnh tranh đan xen với từng bước đã thúc đẩy kim ngạch thương mại hai nước tăng gần gấp 4 lần trong thập kỷ qua. Năm 2016, kim ngạch thương mại song phương đã tăng lên mức kỷ lục 6,27 tỷ USD, tăng mạnh so với mức 1,6 tỷ USD vào năm 2006. Kim ngạch thương mại của Indonesia với Việt Nam trong năm 2016 cao hơn nhiều so với kim ngạch thương mại của Indonesia với các nền kinh tế lớn như Đức (5,79 tỷ USD), Anh (2,48 tỷ USD) và Pháp (2,23 tỷ USD).

Trong lĩnh vực chính trị, cả hai nước chia sẻ nhiều quan điểm chung và hợp tác chặt chẽ trên các diễn đàn quốc tế như Liên Hợp Quốc, Phong trào Không liên kết, ASEAN và các tổ chức quốc tế khác. Cả hai nước đều có lập trường từng bước và vững chắc Biên phòng, sự đoàn kết của ASEAN và kiên trì an ninh khu vực.

Chuyến thăm Indonesia của Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú

Trông sẽ góp phần tích cực vào việc làm sâu sắc mối quan hệ song phương và tăng cường hợp tác trong nhiều lĩnh vực. Các chuyến thăm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng thống Widodo (dự hội nghị APEC 2017 tại Bali) sẽ mở đường cho các quan hệ chiến lược giữa Việt Nam và Indonesia trong tương lai.

[“Thách thức lớn nhất của ASEAN là đối phó với Trung Quốc”](#) - bình luận trên trang Nikkei Asian Review

Đến cuối năm 2015, ASEAN phải đoàn kết để đối phó với trò chơi quyên luyến của Trung Quốc.

ASEAN đã có những bước tiến to lớn trong lịch sử 50 năm của mình. Tuy nhiên ASEAN, đánh dấu kỷ niệm 50 thành lập vào 8/8, giờ đây phải đối mặt với một số thách thức mới.

Vai trò lãnh đạo của Mỹ, vốn từ lâu là hòn đá tảng cho trật tự khu vực Châu Á, đã lung lay, trong khi Trung Quốc dần gia tăng ảnh hưởng và nỗ lực thiết lập bá quyền khu vực. Thách thức đối với ASEAN giờ đây là làm thế nào để đối phó với sự dịch chuyển này.

Vào đầu tháng 5, ASEAN đã “hợp giọng”. Ngôn từ trong tuyên bố chung ngày 5/8 không còn mạnh mẽ như tuyên bố “quan ngại nghiêm trọng” hồi năm ngoái. Năm nay, các quốc gia ASEAN cùng với quốc gia Trung Quốc đã đặt thỏa thuận vùng kinh tế chung COC. Nhưng các bên đã không đặt được thỏa thuận xác định COC mang tính ràng buộc pháp lý.

Việt Nam Trung Quốc dành được lợi thế trong đàm phán một phần có thể do suy yếu vai trò lãnh đạo của Mỹ ở Châu Á. Trái với chính quyền Obama, chính sách Châu Á của chính quyền Trump vốn từ thời kỳ sơ khai và không ổn định. Trong khi đó, chính quyền Duterte của Philippines lại thực hiện cách hòa giải với Trung Quốc, từ bỏ lập trường cứng rắn của chính quyền tiền nhiệm Aquino.

Các quốc gia ASEAN khác như Campuchia, Lào, là các nước không có tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc, lại dựa rất lớn vào Trung Quốc về hỗ trợ kinh tế. Khi sự đồng các quốc gia này đã gây chia rẽ, Trung Quốc đã kiểm soát ngôn ASEAN có lập trình cũng rên, đoàn kết để phó với Trung Quốc trong vấn đề Biên Phòng.

Ít nhất về mặt hình thức, hội nghị báo trình ngoại giao ASEAN năm nay có vẻ như có một số bất hòa so với năm ngoái. Tuy nhiên trên thực tế thì mọi hội nghị khác nhau đều diễn ra như thế Bắc Kinh mang tầm ảnh hưởng quyết định, đó mới là nguyên nhân gây quan ngại. Cần phải theo dõi sát sao tiến trình soạn thảo các điều khoản cho COC.

Ngoài ra, đường hướng chính sách Châu Á của Mỹ dưới thời Donald Trump rõ ràng cũng gây ra mối quan ngại. Các quốc gia thành viên ARF lo ngại về hành vi bá quyền của Trung Quốc, như Nhật Bản, Úc, Ấn Độ, cần phải liên tục nỗ lực để làm sâu sắc thêm mối quan hệ đối tác của mình, đồng thời cần thúc đẩy đoàn kết mạnh mẽ hơn nữa trong ASEAN cũng như mặt chính sách Châu Á rõ ràng hơn từ phía Mỹ./.